

Η παιδαγωγική συμβολή του αγίου Κοσμά του Αιτωλού (Ηλίας Μογλενίδης, υπ. διδ. Θεολογικής Σχολής ΑΠΘ)

/ [Πεμπουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

«Μηδείς το εαυτού ζητείτω, αλλά το του ετέρου έκαστος» [94].

Κανείς, δηλαδή, να μην ζητεί το δικό του συμφέρον, αλλά ο καθένας το συμφέρον του άλλου. Ο λόγος του Πατροκοσμά [95] διαχρονικός [96]. Εμβαθύνοντας στην σύνθετη και πολυεδρική προσωπογραφία του αγίου Κοσμά του Αιτωλού [97], θα λέγαμε ότι ο άγιος προσπαθούσε με βιωματικό τρόπο να μεταδώσει μέσα από τη διακονία του λόγου του Θεού τους παιδαγωγούμενους με βάση τη χριστιανική ανθρωπολογία [98]. Τους καλούσε και τους εφιστούσε την προσοχή στο καθήκον τους να ενεργοποιούνται στην περαιτέρω εξερεύνηση της διδασκαλίας του κηρύγματος του. Ο ρόλος τους να μην είναι παθητικός, αλλά να ενεργοποιούνται και μετά από τις διδαχές είτε κατά ομάδες είτε ο καθένας μόνος του. Έκανε τους ανθρώπους να καταλάβουν, να γνωρίσουν και να

νιώσουν την αξία που έχουμε σαν άνθρωποι [99].

Δυστυχώς, στις μέρες μας, οι άνθρωποι υφίστανται ως υπάκουες μοναξιές, αλλά κυρίως ως ατομικότητες. Το αίσθημα της μοναξιάς, που ταλανίζει την ανθρώπινη ύπαρξη, το ανικανοποίητο, παρά την πληθώρα των υλικών αγαθών και η ανασφάλεια πιστοποιούν το ασυμφιλίωτο του σημερινού ανθρώπου που βιώνει την παρουσία των άλλων ως εχθρών. Η τραγική διαπίστωση του άθεου Jean Paul Sartre πως «οι άλλοι είναι η κόλασή μου» αποτελεί μια εφιαλτική καθημερινή πραγματικότητα. Θέλουμε να ζούμε ολομόναχοι και κρυμμένοι πίσω από τον εαυτό μας, θέλοντας, πραγματικά να συμφωνούν πάντοτε οι άνθρωποι με εμάς ακόμα και αν είμαστε παράλογοι και πραγματοποιώντας όλα μας τα θελήματα.

Στην Εκκλησία γίνονται πράξη οι διαπροσωπικές σχέσεις. Ενώ η κοινωνία μας λέγει να βρούμε έναν άνθρωπο για να εξουσιάζουμε πάνω του, η Εκκλησία, μας διδάσκει να αγαπάμε όλους τους ανθρώπους. Οι σχέσεις ελευθερώνουν τον άνθρωπο. Είμαστε μπλοκαρισμένοι, διότι δεν έχουμε ζωντανή σχέση με τον Θεό. Όταν δεν έχουμε τον Θεό πατέρα, δεν υπάρχουν αδέρφια και όταν δεν υπάρχουν αδέρφια δεν υπάρχουν σχέσεις. Είναι γεγονός ότι τα χαρίσματα, άλλος τα χρησιμοποιεί για τη συνύπαρξη και άλλος για την διαίρεση. Είναι τραγικό ότι συνάπτουμε σχέσεις για να δικαιωθούμε. Οι διαπροσωπικές σχέσεις ενκεντρίζονται στην αγάπη του Θεού αναγεννώντας και ανακαινίζοντας τον όλο άνθρωπο. Οι

σχέσεις θα βοηθήσουν στην επικοινωνία, ώστε να μπορέσουμε να βρούμε την ομορφιά που έχουμε μέσα μας κρυμμένη. Ο άνθρωπος, όμως, φοβάται τις σχέσεις. Στέρεψε η καρδιά του και δεν δύναται να κατανοήσει ότι αγάπη είναι να βγω από τον εαυτό μου και να έρθω σε γνωρίσω.

Αν, σε τελική ανάλυση, ψηλαφήσουμε τις Διδαχές αυτού του σπανίου και μοναδικού φαινομένου, στην ιστορία του Νέου Ελληνισμού που ονομάζεται άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, θα παρατηρήσουμε πως οι διαπροσωπικές σχέσεις γίνονται πάντα με γνώμονα την θεολογία της Τριαδολογίας. Και τα τρία πρόσωπα της τριάδος έχουν διαπροσωπικές σχέσεις και μεταξύ των τριών προσώπων υπάρχουν αυτές οι σχέσεις. Οι άνθρωποι να είναι ριζωμένοι, ενωμένοι και θεμελιωμένοι σε ένα πρότυπο. Το πρότυπο αυτό είναι τα τρία πρόσωπα της Αγίας Τριάδος. Οι σχέσεις, να ξεκινούν, να έχουν την πλήρη αναφορά τους σε Αυτήν και να καταλήγουν εκεί [100]. Με αυτόν τον τρόπο καλείται ο κάθε άνθρωπος να ανακαλύψει την ύπαρξή του, να βρει τον εαυτό του και την ταυτότητά του.

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

Παραπομπές:

94. Α΄ Κορ. 10, 24. Βλ. και Αρχιμ. Δανιήλ Αεράκη, «Ο Κοσμάς ο Αιτωλός ως Ιεραπόστολος», Περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Φλωρίνης, Πρεσπών και Εορδαίας «Σαλπιγξ Ορθοδοξίας», Φλώρινα 1975, σ. 275. Βλ. και Ι. Μενούνου, Κοσμά του Αιτωλού Διδαχές και Βιογραφία, έκδ. Ακρίτας, σ. 236. Βλ. και Κ. Τριανταφύλλου, Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, έκδ. Μικρά Ζύμη, Θερμόν Αιτωλίας 2007, σ. 24. Βλ. και Αρχιμ. Χρυσ. Μαϊδώνη, Ο Γέροντας του Γένους, διδαχές από το σκαμνί του Πατροκοσμά, έκδ. Ιερά Μονή Αγίου Κοσμά Αιτωλού, Αρναία Χαλκιδικής 2009, σ. 19. Βλ. και Αρχιμ. Χαρ. Βασιλοπούλου, Ο Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, έκδ. Ορθόδοξος Τύπος, Αθήναι 2008, σ. 36.

95. Σαμουήλ Κυριαζίδη πρεσβ., Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός: Ο Ιεροκήρυκας, ο Παιδαγωγός και η διαχρονικότητα του έργου του, (Πτυχιακή Εργασία), Θεσσαλονίκη 2010, σσ. 9-102.

96. Μον. Μωϋσέως Αγιορείτου, Διδάγματα από τη ζωή και το έργο του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, έκδ. Πρότυπες Θεσσαλικές Εκδόσεις, Τρίκαλα, Αθήνα 2006, σσ. 15-16. Βλ. και Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης Ανδρέου, Ο Ιερός Προσκυνηματικός Ναός Αγίου Κοσμά του Αιτωλού στην Κόνιτσα, έκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης, Κόνιτσα 2005, σ. 20.

97. Φ. Μιχαλοπούλου, «Η Διδασκαλία του Αγίου Κοσμά», Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, 230 χρόνια από την κοίμησή του (1779-2009), έκδ. Ιερά

Μητρόπολις Αιτωλίας και Ακαρνανίας, περιοδικό Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός, 2010, σ. 89.

98. Ηλία Μογλενίδη, «Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός. Χρόνια 300 από την γέννησή Του (1714-2014). Η διέλευσή Του από την Θράκη», Πρακτικά Γ΄ Διεθνές Επιστημονικού Συνεδρίου της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος με θέμα: «Ορθόδοξη Εκκλησία και διαφύλαξη της Εθνικής Ταυτότητας-Νεομάρτυρες, Άγιος Κοσμάς ο Αιτωλός-Επαναστατικά Κινήματα», έκδ. Αρχονταρίκη, Αθήνα 2015, σσ. 299-310.

99. Χρ. Βασιλοπούλου, Διαχρονικά χαρακτηριστικά της παιδαγωγικής επικοινωνίας του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού, Επιστημονική Επετηρίδα ΑΕΑΒΙ, τόμ. Έβδομος, τεύχ. Α΄, Βελλά Ιωαννίνων 2013-2015, σσ. 239-248.

99. Π. Συμεών Κραγιοπούλου, Διαπροσωπικές σχέσεις του χριστιανού, έκδ. Γυν. Ιερόν Ησυχαστήριο «Το Γενέσιον της Θεοτόκου», Πανόραμα Θεσσαλονίκης 2001, σ. 31.

100. Π. Συμεών Κραγιοπούλου, Διαπροσωπικές σχέσεις του χριστιανού, ό.π., σ. 13.